

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชากรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ในตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง จำนวน 588 ครัวเรือน จาก 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 7 บ้านห้วยจิ้งก จำนวน 125 ครัวเรือน หมู่ที่ 8 บ้านเป่งยาว จำนวน 51 ครัวเรือน หมู่ที่ 10 บ้านจี้เหล็ก จำนวน 274 ครัวเรือน และหมู่ที่ 11บ้านแพะดอ 138 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ในตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง มีจำนวน 588 ครัวเรือน การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ใช้ การคำนวณแบบ Taro Yamane (1976) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 5% ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ในตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

หมู่ที่	ประชากร (ครัวเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
หมู่ 7 บ้านห้วยจิ้งก	125	50
หมู่ที่ 8 บ้านเป่งยาว	51	21
หมู่ที่ 10 บ้านจี้เหล็ก	274	111
หมู่ที่ 11บ้านแพะดอ	138	56
รวม	588	238

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก (2553)

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว จึงนำรายชื่อครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านมาสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก ซึ่งในการจับสลากได้นำรายชื่อครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านมาใส่ในกล่อง แล้วทำการจับสลากจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละหมู่บ้าน

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยการศึกษาบริบทของพื้นที่ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ลักษณะความช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และความพึงพอใจของผู้ประสบภัยภายหลังการเกิดอุทกภัยในตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ต่อความช่วยเหลือของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ

1. จากกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ในตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง มีจำนวน 238 ครัวเรือน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดครอบครัว อาชีพ รายได้ ความพึงพอใจของผู้ประสบภัยที่มีต่อความช่วยเหลือของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะในการให้บริการความช่วยเหลือของภาครัฐและเอกชน
2. จากเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก เกี่ยวกับลักษณะความช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ในตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นลักษณะของคำถามปลายปิด และปลายเปิดประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดครอบครัว อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ประสบภัยที่มีต่อความช่วยเหลือของภาครัฐและเอกชน ซึ่งประกอบด้วย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสิ่งอุปโภคบริโภค ด้านการประกอบอาชีพ ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข และการจ่ายค่าชดเชย

โดยข้อความแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกแบบประเมินค่า 5 ระดับตามแบบของบุญธรรมกิจปริดาภิสุทธิ เพื่อวัดประเด็นต่าง ๆ โดยสร้างแบบสอบถามให้ผู้ตอบเลือกตอบซึ่งเกณฑ์ในการให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
พึงพอใจมาก	ให้ 4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ให้ 3 คะแนน

พึงพอใจน้อย ให้ 2 คะแนน

พึงพอใจน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

จากการให้คะแนนแบบ Likert Scale โดยให้คะแนนตามลำดับ คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระดับการแปลผล โดยคิดจากสูตรการหาพิสัยตามช่วงชั้น คือ

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

ดังนั้นจึงสามารถแบ่งคะแนนค่าเฉลี่ยได้ 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนน	4.21 – 5.00	หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
ช่วงคะแนน	3.41 – 4.20	หมายถึง พึงพอใจมาก
ช่วงคะแนน	2.61 – 3.40	หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
ช่วงคะแนน	1.81 – 2.60	หมายถึง พึงพอใจน้อย
ช่วงคะแนน	1.00 – 1.80	หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการให้บริการความช่วยเหลือของภาครัฐและเอกชน

3.4 การทดสอบเครื่องมือ

สำหรับในการทดลองเครื่องมือ ผู้วิจัยได้กำหนดการทดสอบเครื่องมือโดยวิธีการทดสอบหาความเชื่อถือได้ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาและโครงสร้าง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระช่วยผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาที่ศึกษา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำมาใช้

2. การหาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระแล้วไปทดลอง (Try-out) กับกลุ่มประชากรเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อนำคำถามในส่วนประเมินค่าวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อตรวจสอบแบบสอบถามและนำมาปรับปรุง

แก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง ซึ่งผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.89

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาจัดหมวดหมู่ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถอดรหัส และวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย สำหรับสถิติที่ใช้ คือใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ t-test